

บทที่ 5

วิธีแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกที่น่าจะเป็นไปได้

ผู้เขียนคิดว่าทฤษฎีเชิงบริบททั้ง 3 ประเภท ไม่สามารถแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบแข็งได้ เนื่องจากพบกับปัญหาภายในข้อเสนองานของตนเอง นอกจากนี้หากเราสลับการให้ค่าความจริงของแต่ละข้อเสนอ ทฤษฎีเชิงบริบทเหล่านี้ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหานี้ และผู้เขียนคิดว่าทฤษฎีเชิงบริบททั้ง 3 ประเภท ก็ยังพบกับอีกปัญหาหนึ่ง คือ ปัญหา Superliar

ในทัศนะของผู้เขียนคิดว่าน่าจะไปพิจารณาการแก้ปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกที่คริปกี

คริปกีคิดว่าภายในสถานการณ์ทั่วไปมีประโยคที่อยู่ในลักษณะของปฏิทรรศน์คนโกหกได้ดังตัวอย่าง คือ

กำหนดให้ (J) เป็นประโยคที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 คือ

(J) : ประโยคที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 มีค่าไม่จริง

สำหรับคริปกีจะพิจารณาเกี่ยวกับ (J) ว่า ในสถานการณ์ที่มี (J) เขียนอยู่บนกระดาน มีประโยคอื่นเขียนอยู่บนกระดานด้วยหรือไม่ หากมีประโยคอื่นเขียนอยู่บนกระดาน เช่น

"หิมะมีสีดำ"

เราอาจพิจารณาได้ว่า (J) เป็นประโยคที่มีคำบรรยายไปถึงประโยค "หิมะมีสีดำ" ว่ามีค่าไม่จริง ในกรณีนี้ (J) จะเป็นประโยคที่มีพื้นฐาน และมีค่าจริง เนื่องจากประโยค "หิมะมีสีดำ" เป็นประโยคที่มีค่าเท็จ และมีพื้นฐาน คือ ที่สามารถถอดภาคแสดงของค่าความจริงออกได้

แต่หากในสถานการณ์บนกระดานในห้องประชุม 2 ไม่มีประโยคอื่นใดเขียนอยู่ นอกจากประโยค (J) (J) จะเป็นประโยคที่กล่าวเกี่ยวกับตัวเองว่ามีค่าไม่จริง ในกรณีนี้คริปกีจะพิจารณาว่า (J) เป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน คือ ไม่สามารถถอดภาคแสดงของค่าความจริงออกได้ และหากยอมรับว่าประโยคบอกเล่าประโยคหนึ่ง จะต้องเป็นประโยคที่มีค่าความจริงที่จริง หรือเท็จอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือก็คือยอมรับในระบบตรรกศาสตร์ที่มีค่าความจริง 2 ค่า คือ จริงหรือเท็จ หากกำหนดค่าความจริงอย่างใดอย่างหนึ่งให้กับ (J) (J) จะไม่สามารถมีค่าความจริงอย่างใดอย่างหนึ่งได้โดยไม่นำไปสู่ความขัดแย้งในตัวเอง คือ

หาก (J) มีค่าจริง (J) จะมีลักษณะที่เป็นไปตามคำบรรยายของ (J) เอง คือ มีค่าไม่จริง

แต่ในอีกทางหนึ่ง หาก (J) มีค่าไม่จริง (J) จะมีค่าที่สอดคล้องกับคำบรรยายของ (J) เอง และ (J) จะมีค่าจริง

เมื่อเป็นเช่นนี้ คริปก็จึงไม่ใช้ระบบตรรกศาสตร์ที่มีค่าความจริงเพียง 2 ค่า และใช้ระบบตรรกศาสตร์ที่มีค่าความจริง 3 ค่า ของคลีนน์แบบแข็ง (Kleene's strong three-valued logic) (โปรดดูบทที่ 2 หน้า 16) เพื่อที่จะกำหนดค่าความจริงให้กับประโยคที่มีลักษณะเป็นปฏิทรรศน์ได้ว่ามีค่า “กำหนดไม่ได้” หรือค่าไม่จริงและไม่เท็จ สำหรับวิธีการประเมินค่าความจริงภายในระบบตรรกศาสตร์ที่มีค่าความจริง 3 ค่านี้ ไม่มีความแตกต่างจากวิธีการประเมินค่าความจริงภายในระบบตรรกศาสตร์ที่มีค่าความจริง 2 ค่า ในกรณีที่พบกับประโยคที่มีค่าความจริงที่จริง หรือเท็จอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่หากอยู่ในกรณีที่พบประโยคที่มีลักษณะเป็นปฏิทรรศน์ การใช้ระบบตรรกศาสตร์ที่มีค่าความจริง 3 ค่า จะทำให้เราสามารถกำหนดค่าความจริงค่าที่ 3 ให้กับประโยคเช่นนี้ได้

การที่คริปก็กำหนดให้ประโยคที่มีลักษณะเป็นปฏิทรรศน์ เป็นประโยคที่ค่าความจริงค่าที่ 3 คือ ค่า “กำหนดไม่ได้” (Undefined หรือ “U”) หรือค่าไม่จริงและไม่เท็จ ก็เนื่องจากว่าคริปก็นำเรื่องของความเป็นพื้นฐานของประโยคเข้ามาใช้ในการประเมินค่าความจริงในแบบที่ขึ้นกับสถานการณ์ ประโยคที่มีพื้นฐานภายในสถานการณ์หนึ่งก็คือ ประโยคที่สามารถถอดภาคแสดงของค่าความจริงออกได้ และสามารถมีการประเมินและยืนยันถึงค่าได้ภายในสถานการณ์นั้นว่ามีค่าจริง หรือเท็จ ส่วนประโยคที่มีลักษณะเป็นปฏิทรรศน์ คือ ประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน ประโยคเช่นนี้มีลักษณะคือ ไม่สามารถถอดภาคแสดงของค่าความจริงออกได้ ซึ่งทำให้ไม่สามารถมีการประเมินค่าได้ว่ามีค่าจริง หรือเท็จอย่างใดอย่างหนึ่งภายในสถานการณ์นั้น แต่ประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน ก็มีไม่ว่าจะเป็นประโยคปฏิทรรศน์ทั้งหมด เนื่องจากประโยคที่ไม่มีพื้นฐานบางประโยคสามารถมีการสมมติค่าความจริงที่จริงหรือเท็จอย่างใดอย่างหนึ่งให้กับประโยคได้ (โปรดดูบทที่ 2 กรณีที่ 2 สถานการณ์ 2.1) แต่สำหรับประโยคที่เป็นปฏิทรรศน์ หากเราสมมติให้ประโยคเช่นนี้มีค่าความจริงที่จริง หรือเท็จอย่างใดอย่างหนึ่ง ผลที่เกิดขึ้นก็คือ ประโยคจะมีค่าความจริงที่วนกลับมาขัดแย้งในตัวเอง ดังนั้นการที่ประโยคที่เป็นปฏิทรรศน์ เป็นประโยคที่มีค่า “กำหนดไม่ได้” หรือค่าไม่จริงและไม่เท็จ ก็เนื่องมาจากว่าประโยคเช่นนี้ไม่มีพื้นฐาน และไม่สามารถมีการสมมติค่าความจริงที่จริง หรือเท็จอย่างใดอย่างหนึ่งให้กับประโยคได้โดยไม่นำไปสู่ความขัดแย้งในตัวเอง

อย่างไรก็ตาม แม้จะมี (J) ซึ่งเป็นปฏิทรรศน์ และมีค่าไม่จริงและไม่เท็จได้ภายในสถานการณ์ทั่วไป แต่คริปก็คิดว่า เราไม่สามารถกล่าว (J) ออกมาอีกครั้งได้ เนื่องจากหากเรากล่าว (J) ออกมา คือ

(K) : ประโยคที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 มีค่าไม่จริง

ประโยค (K) ที่เรากล่าวจะมีค่าจริงได้ เนื่องจากประโยคนี้นี้มีคำบรรยายเกี่ยวกับประโยคที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 ว่ามีค่าไม่จริง ซึ่งสอดคล้องกับคำบรรยายของประโยคที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 เอง

อย่างไรก็ตาม ประโยค (K) ที่เรากล่าวออกมาก็คือ ประโยคที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 หรือประโยค (J) เมื่อ (K) และ (J) ไม่ต่างกัน การที่ (K) มีค่าจริงได้ จะทำให้ (J) มีค่าจริงได้เช่นกัน แต่เราได้พิจารณาในตอนต้นแล้วว่า (J) มีค่าไม่จริง และไม่เท็จ

ผู้เขียนคิดว่าการแก้ปัญหาปริศนาคณิตศาสตร์ของคริปกี ที่ทำให้ไม่สามารถกล่าวประโยค (J) ได้อีกครั้ง น่าจะเป็นทางเลือกที่ดีกว่าวิธีการของทฤษฎีเซตบริบท ที่คิดว่าสามารถกล่าว (J) ออกมาได้อีกครั้ง ซึ่งจะอยู่ในรูปแบบของ (K) และ (K) ต่างจาก (J) เพราะอยู่คนละบริบทกัน เนื่องจากการแก้ปัญหาของคริปกีไม่ทำให้พบกับปัญหา Superliar กล่าวคือ

ปัญหา Superliar เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการต้องมีการเปลี่ยนบริบทในการให้ค่าความจริง ปัญหานี้ทำให้ไม่สามารถมีการเปลี่ยนบริบทการให้ค่าความจริงไปสู่บริบทใดได้ แต่การแก้ปัญหาของคริปกีไม่มีการเปลี่ยนบริบทหรือเปลี่ยนสถานการณ์ในการให้ค่าความจริง ปัญหา Superliar จะอยู่ในรูปแบบของประโยคที่มีคำบรรยายเกี่ยวกับตัวเองว่ามีค่าไม่จริงในบริบทใด ๆ คือ

(P) : ประโยค P ไม่จริงในบริบทใด ๆ

สำหรับทฤษฎีเซตบริบททั้ง 3 ประเภทไม่สามารถมีการเปลี่ยนบริบทการให้ค่าความจริงไปสู่บริบทใดแล้วประโยค (P) จะมีค่าจริง และสามารถกล่าวยืนยันประโยค (P) ในบริบทนั้นได้ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนบริบทแบบเป็นลำดับขั้น การเปลี่ยนบริบทแบบไม่เป็นลำดับขั้น และการเปลี่ยนบริบทแบบขยาย เพราะหากประโยค (P) มีค่าจริงในบริบทใด ประโยค (P) จะมีลักษณะที่ขัดกับคำบรรยายเกี่ยวกับตัวเองภายในบริบทนั้น เนื่องจากประโยค (P) มีคำบรรยายเกี่ยวกับตัวเองว่ามีค่าไม่จริงในบริบทใด ๆ

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาแบบคริปกีที่มีการให้ค่าความจริงแบบขึ้นกับสถานการณ์ และหากในสถานการณ์หนึ่งเราพบประโยค (P) ประโยคนี้จะมีลักษณะที่ไม่ต่างจากปริศนาคณิตศาสตร์ของคริปกีทั่วไปภายในสถานการณ์หนึ่ง ในประเด็นที่ประโยค (P) เป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน คือ ไม่สามารถถอดภาคแสดงของค่าความจริงออกจากประโยคได้ และหากสมมติค่าความจริงที่จริงหรือเท็จอย่างใดอย่างหนึ่งให้กับประโยค (P) ประโยค (P) จะมีความขัดแย้งในตัวเอง คือ

หาก (P) จริง (P) จะมีลักษณะที่เป็นไปตามคำบรรยาย คือ มีค่าไม่จริงในบริบทใด ๆ หรือหากเข้าใจแบบคริปกีก็คือ มีค่าไม่จริงในสถานการณ์ใด ๆ ซึ่งจะรวมถึงสถานการณ์ที่กำลังประเมินค่าอยู่ด้วย

แต่ในอีกทาง หาก (P) ไม่จริงภายในสถานการณ์ที่กำลังประเมินค่าอยู่นี้ (P) จะมีค่าที่สอดคล้องกับคำบรรยายของ (P) เองที่ว่าไม่จริงในบริบท หรือสถานการณ์ใด ๆ ซึ่งจะรวมทั้งสถานการณ์ที่กำลังประเมินค่าอยู่นี้ และ (P) จะมีค่าจริง

สำหรับคริปก็กำหนดให้ (P) มีค่าความจริงค่าที่ 3 คือ ค่าไม่จริงและไม่เท็จ และเราสามารถกล่าวเกี่ยวกับประโยค (P) ภายในสถานการณ์นั้นได้ว่า ประโยค (P) เป็นประโยคที่มีค่าไม่จริงและไม่เท็จ

ผู้เขียนคิดว่าการเปลี่ยนบริบท หรือการเปลี่ยนสถานการณ์จะเกิดขึ้นได้ หากมีการเปลี่ยนเรื่องสนทนา หรือในกรณีของ (J) คือ มีประโยคอื่นเขียนอยู่บนกระดาน คือ

“หิมะมีสีดำ”

และกำหนดให้ (J) บ่งถึงประโยคข้างต้นนี้

อย่างไรก็ตาม สำหรับสิ่งที่น่าจะพิจารณาต่อไปเมื่ออยู่ในสถานการณ์ข้างต้นนี้ คือ เมื่อ (J) อยู่บนกระดานในห้องประชุม 2 เช่นกัน หาก (J) บ่งถึงทั้งตัวเอง และบ่งถึงประโยค “หิมะมีสีดำ” ที่เขียนอยู่บนกระดาน และหากพิจารณาแบบคริปก็ (J) จะมีค่าความจริงอย่างไร และเราจะสามารถกล่าวประโยค (J) ได้อีกครั้งหรือไม่ กล่าวคือ

หากพิจารณาที่ประโยค “หิมะมีสีดำ” ประโยคนี้มีพื้นฐาน และมีค่าเท็จ ซึ่งจะเป็นผลทำให้ประโยค (J) มีค่าจริงและมีพื้นฐาน แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อประโยค (J) มีคำบรรยายเกี่ยวกับตัวเองด้วย หากพิจารณาในแง่มุมมองนี้ ประโยค (J) จะไม่สามารถเป็นประโยคที่มีพื้นฐาน เพราะถอดภาคแสดงของค่าความจริงออกไปไม่ได้ และ (J) จะมีลักษณะเป็นปฏิทรรศน์ และมีค่าไม่จริงและไม่เท็จดังที่แสดงข้างต้น

ส่วนปัญหาปฏิทรรศน์คนโกหกแบบเดิมของเอพิเมนิเดส คือ

(ซ) : ชาวครีตันทุกคนพูดเท็จ

สำหรับคริปก็แก้ปัญหานี้โดยการพิจารณาถึงสถานการณ์ที่มีการกล่าวประโยคข้างต้นนี้ กล่าวคือ เราจะต้องพิจารณาว่าใครเป็นผู้กล่าวประโยคข้างต้นนี้ และภายในสถานการณ์นั้น ชาวครีตันกล่าวประโยคใดบ้าง

ผู้เขียนจะกำหนดให้มีชาวครีตัน 2 คน คือ นาย A และนาย B

นาย A กล่าวประโยคต่อไปนี้

(ณ) : พระอาทิตย์ตกทางทิศตะวันออก

(น) : ประโยคที่นาย B กล่าว มีค่าไม่จริง

นาย B กล่าวประโยคต่อไปนี้

(ฎ) : พระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันตก

(ฐ) : ประโยคที่นาย A กล่าวมีค่าจริง

กรณี 5.1

ในกรณีนี้ผู้เขียนจะกำหนดให้ผู้กล่าวประโยค (ฑ) คือ เอพิเมนิเดส ซึ่งเป็นชาวครีตัน และเขากล่าวประโยค (ฑ) เพียงประโยคเดียว

สถานการณ์ 5.1.1

กำหนดให้นาย A กล่าวประโยค (ณ) และนาย B กล่าวประโยค (ฎ) ซึ่งเป็นประโยคที่มีพื้นฐาน และมีค่าเท็จทั้งคู่

สำหรับค่าความจริงของประโยค (ฑ) นอกจากจะขึ้นกับค่าความจริงของประโยคที่ชาวครีตันคนอื่นกล่าว ก็ยังต้องขึ้นกับตัวประโยค (ฑ) เอง เนื่องจากผู้กล่าวประโยค (ฑ) เป็นชาวครีตัน และเมื่อชาวครีตันคนอื่น คือ นาย A และนาย B ต่างก็กล่าวประโยคที่มีค่าเท็จ เราจะต้องประเมินค่า (ฑ) ต่อไปว่ามีค่าความจริงอย่างไร เพื่อจะพิจารณาได้ว่า ชาวครีตันทุกคนพูดเท็จ หรือไม่ แต่ผลที่เกิดขึ้นกับประโยค (ฑ) คือ ประโยค (ฑ) เป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน และมีลักษณะเป็นปฏิทรรศน์ กล่าวคือ

หากประโยค (ฑ) มีค่าจริง ประโยค (ฑ) จะมีลักษณะที่เป็นไปตามคำบรรยาย คือ ชาวครีตันทุกคนพูดเท็จ แต่ชาวครีตันทุกคน จะรวมถึงเอพิเมนิเดสที่กล่าว (ฑ) ด้วย การที่ประโยค (ฑ) มีค่าจริง และมีความขัดแย้งกับคำบรรยายของประโยค (ฑ) เอง

แต่หากกำหนดให้ประโยค (ฑ) มีค่าเท็จ นั่นจะทำให้ชาวครีตันทุกคนพูดเท็จ เนื่องจากเราได้พิจารณาแล้วว่านาย A และนาย B พูดเท็จ และในกรณีนี้ เราก็กำหนดให้ประโยค (ฑ) ที่เอพิเมนิเดส กล่าวมีค่าเท็จด้วย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อ (ฑ) มีคำบรรยายว่า "ชาวครีตันทุกคนพูดเท็จ" การที่ (ฑ) มีค่าเท็จ หากพิจารณาที่คำบรรยายของ (ฑ) จะส่งผลให้มีชาวครีตันบางคนกล่าวประโยคที่มีค่าจริง ซึ่งจะขัดแย้งกับสิ่งที่ยอมรับในตอนแรก คือ ชาวครีตันทุกคนพูดเท็จ

สำหรับในสถานการณ์เช่นนี้ ประโยค (ฑ) จะมีค่าไม่จริงและไม่เท็จ

สถานการณ์ 5.1.2

กำหนดให้นาย A กล่าวประโยค (ณ) และนาย B กล่าวประโยค (ฐ) ซึ่งเป็นประโยคที่มีพื้นฐานและมีค่าเท็จทั้งคู่

สำหรับค่าความจริงของประโยค (๗) นอกจากจะขึ้นกับค่าความจริงของประโยคที่ชาวคริสต์คนอื่นๆ กล่าว ก็ยังต้องขึ้นกับตัวประโยค (๗) เอง เนื่องจากผู้กล่าวประโยค (๗) เป็นชาวคริสต์ และเมื่อชาวคริสต์คนอื่นๆ คือ นาย A และนาย B ต่างก็กล่าวประโยคที่มีค่าเท็จ เราจะต้องประเมินค่า (๗) ต่อไปว่ามีค่าความจริงอย่างไร เพื่อจะพิจารณาได้ว่า ชาวคริสต์ทุกคนพูดเท็จ หรือไม่ แต่ผลที่เกิดขึ้นกับประโยค (๗) คือ ประโยค (๗) เป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน และมีลักษณะเป็นปฏิทรรศน์ กล่าวคือ

หากประโยค (๗) มีค่าจริง ประโยค (๗) จะมีลักษณะที่เป็นไปตามคำบรรยาย คือ ชาวคริสต์ทุกคนพูดเท็จ แต่ชาวคริสต์ทุกคน จะรวมถึงเอพิเมนิเดสที่กล่าว (๗) ด้วย การที่ประโยค (๗) มีค่าจริง และมีความขัดแย้งกับคำบรรยายของประโยค (๗) เอง

แต่หากกำหนดให้ประโยค (๗) มีค่าเท็จ นั้นจะทำให้ชาวคริสต์ทุกคนพูดเท็จ เนื่องจากเราได้พิจารณาแล้วว่านาย A และนาย B พูดเท็จ และในกรณีนี้ เราก็กำหนดให้ประโยค (๗) ที่เอพิเมนิเดสกล่าวมีค่าเท็จด้วย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อ (๗) มีคำบรรยายว่า “ชาวคริสต์ทุกคนพูดเท็จ” การที่ (๗) มีค่าเท็จ หากพิจารณาที่คำบรรยายของ (๗) จะส่งผลให้มีชาวคริสต์บางคนกล่าวประโยคที่มีค่าจริง ซึ่งจะขัดแย้งกับสิ่งที่ยอมรับในตอนแรก คือ ชาวคริสต์ทุกคนพูดเท็จ

สำหรับในสถานการณ์เช่นนี้ ประโยค (๗) จะมีค่าไม่จริงและไม่เท็จ

สถานการณ์ 5.1.3

กำหนดให้นาย A กล่าวประโยค (๘) และนาย B กล่าวประโยค (๙)

ประโยคที่นาย A กล่าว จะเป็นประโยคที่มีค่าจริง และมีพื้นฐาน เนื่องจากค่าจริงของประโยค (๘) มาจากการพิจารณาได้ว่าประโยค (๙) เป็นประโยคที่มีค่าเท็จ และมีพื้นฐาน

ในกรณีนี้ ประโยค (๗) ไม่มีลักษณะเป็นปฏิทรรศน์ เนื่องจากมีชาวคริสต์คนอื่นๆ ซึ่งก็คือ นาย A กล่าวประโยคที่มีค่าจริง ทำให้ไม่เข้ากับเงื่อนไขของการเป็นปฏิทรรศน์ที่ชาวคริสต์ทุกคนพูดเท็จ ซึ่งจะรวมทั้งตัวเอพิเมนิเดส ซึ่งเป็นผู้กล่าว (๗) เองด้วย

สำหรับ (๗) จะเป็นประโยคที่มีค่าเท็จ และมีพื้นฐาน เนื่องจากค่าเท็จของ (๗) มาจากการพบว่ามีประโยคอื่นที่ชาวคริสต์คนอื่นๆ มีค่าจริง และมีพื้นฐาน

สถานการณ์ 5.1.4

กำหนดให้นาย A กล่าวประโยค (๘) และนาย B กล่าว ประโยค (๙)

ประโยคที่นาย A และนาย B กล่าว เป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน และเป็นปฏิทรรศน์ เนื่องจาก นาย B กล่าว “ประโยคที่นาย A กล่าวมีค่าจริง” หากประโยคที่นาย B กล่าวมีค่าจริง

นั่นจะทำให้ประโยคที่นาย A กล่าวมีค่าจริง ประโยคที่นาย A กล่าว คือ "ประโยคที่นาย B กล่าวมีค่าไม่จริง" ดังนั้นหากประโยคที่นาย B กล่าวมีค่าจริง นั่นจะนำไปสู่การทำให้ประโยคที่นาย B กล่าวมีค่าไม่จริง

สำหรับคริปที จะให้ค่าความจริงกับประโยคที่อยู่ในรูปแบบของปฏิทรรศน์ ว่ามีค่าไม่จริงและไม่เท็จ และสำหรับประโยค (ฅ) และประโยค (ฐ) ที่อยู่ในรูปแบบของปฏิทรรศน์ ก็จะมีค่าไม่จริงและไม่เท็จ

อย่างไรก็ตาม ในกรณีนี้ ประโยค (๗) จะยังไม่มีลักษณะเป็นปฏิทรรศน์ เนื่องจากชาวคริสต์คนอื่นๆ คือ นาย A และ นาย B กล่าวประโยคที่มีค่าไม่จริงและไม่เท็จ ทำให้ไม่เข้ากับเงื่อนไขของการเป็นปฏิทรรศน์นี้ คือ ชาวคริสต์ทุกคนจะต้องพูดเท็จ ซึ่งจะรวมทั้งตัวเองด้วยที่กล่าวเพียง (๗)

สำหรับประโยค (๗) จะเป็นประโยคที่มีค่าเท็จ และไม่มีพื้นฐาน เนื่องจากค่าเท็จของ (๗) ได้มาจากการที่ชาวคริสต์คนอื่นๆ กล่าวประโยคที่อยู่ในลักษณะปฏิทรรศน์คนโกหก ซึ่งเป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน และมีค่าไม่จริงและไม่เท็จ

กรณี 5.2

ในกรณีนี้ ผู้เขียนจะกำหนดให้ผู้กล่าวประโยค (๗) คือ นายอภิสิทธิ์ ซึ่งไม่ได้เป็นชาวคริสต์ และนายอภิสิทธิ์กล่าวประโยค (๗) นี้เพียงประโยคเดียว ส่วนชาวคริสต์ ประกอบด้วย นาย A และ นาย B

สถานการณ์ 5.2.1

กำหนดให้นาย A กล่าวประโยค (ฅ) และนาย B กล่าวประโยค (ฐ)
 ประโยค (ฅ) และประโยค (ฐ) เป็นประโยคที่มีพื้นฐาน และมีค่าเท็จ ซึ่งจะส่งผลให้ในสถานการณ์นี้ ประโยค (๗) ที่นายอภิสิทธิ์กล่าว เป็นประโยคที่มีพื้นฐาน และมีค่าจริง

สถานการณ์ 5.2.2

กำหนดให้นาย A กล่าวประโยค (ฅ) และนาย B กล่าวประโยค (ฐ)
 ประโยค (ฐ) เป็นประโยคที่มีพื้นฐาน และมีค่าเท็จ เนื่องจาก (ฐ) มีคำบรรยาย คือ "ประโยคที่นาย A กล่าวมีค่าจริง" และประโยค (ฅ) ที่นาย A กล่าว คือ "พระอาทิตย์ตกทางทิศตะวันออก" เป็นประโยคที่มีค่าเท็จ และมีพื้นฐาน

ในสถานการณ์นี้ ประโยค (ท) ที่นายอภิสิทธิ์ กล่าว จะเป็นประโยคที่มีพื้นฐาน และมีค่าจริง เพราะชาวคริสต์ทุกคน คือ นาย A และนาย B กล่าวประโยคที่มีค่าเท็จและมีพื้นฐาน

สถานการณ์ 5.2.3

กำหนดให้นาย A กล่าวประโยค (ญ) และนาย B กล่าวประโยค (ฎ)

ประโยค (ญ) เป็นประโยคที่มีพื้นฐาน และมีค่าจริง เนื่องจาก (ญ) มีคำบรรยาย คือ "ประโยคที่นาย B กล่าวมีค่าไม่จริง" และประโยคที่นาย B กล่าว คือ "พระอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันตก" เป็นประโยคที่มีพื้นฐาน และมีค่าเท็จ

ในสถานการณ์นี้ ประโยค (ท) ที่นายอภิสิทธิ์กล่าวจะเป็นประโยคที่มีพื้นฐาน และมีค่าเท็จ เนื่องจากมีชาวคริสต์คนหนึ่ง ซึ่งก็คือ นาย A กล่าวประโยคที่มีพื้นฐานและมีค่าจริง

สถานการณ์ 5.2.4

กำหนดให้ นาย A กล่าวประโยค (ญ) และนาย B กล่าวประโยค (ฐ) ประโยค (ญ) และ ประโยค (ฐ) จะเป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน และมีลักษณะเป็นปฏิทรรศน์ เนื่องจาก

หากประโยค (ญ) ที่นาย A กล่าว มีค่าจริง ประโยคนี้จะมีลักษณะที่เป็นไปตามคำบรรยาย คือประโยคที่นาย B กล่าวมีค่าไม่จริง แต่ประโยคที่นาย B กล่าว คือ ประโยค (ฐ) ที่มีคำบรรยายว่า "ประโยคที่นาย A กล่าวมีค่าจริง" เมื่อกำหนดให้ประโยคที่นาย B กล่าวมีค่าไม่จริง นั้นจะทำให้เราต้องปฏิเสธประโยค (ฐ) และยอมรับว่าประโยคที่นาย A กล่าวมีค่าไม่จริง ซึ่งทำให้ขัดแย้งกับตอนต้นที่กำหนดให้ประโยคที่นาย A กล่าวมีค่าจริง

นอกจากนี้ หากเราเริ่มที่ประโยค (ฐ) และกำหนดให้ (ฐ) มีค่าจริง ผลที่เกิดขึ้นก็ยังไม่ต่างจากเดิม คือ ทั้งประโยค (ฐ) และประโยค (ญ) จะไม่มีพื้นฐาน และมีลักษณะเป็นปฏิทรรศน์ เนื่องจาก

หาก (ฐ) ซึ่งเป็นประโยคที่นาย B กล่าวมีค่าจริง นั้นจะทำให้ประโยคที่นาย A กล่าวมีค่าจริง แต่นาย A กล่าวว่า "ประโยคที่นาย B กล่าวมีค่าไม่จริง" ซึ่งขัดกับที่กำหนดเอาไว้

สำหรับคริปก็ จะให้ค่าไม่จริงและไม่เท็จกับประโยคที่มีลักษณะเป็นปฏิทรรศน์ ดังนั้น ทั้ง (ญ) และ (ฐ) ก็จะมีค่าไม่จริงและไม่เท็จ และเป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน

ส่วนประโยค (ท) เป็นประโยคที่มีค่าเท็จ และไม่มีพื้นฐาน เพราะประโยค (ท) มีคำบรรยายว่า "ชาวคริสต์ทุกคนพูดเท็จ" แต่ในสถานการณ์นี้ นาย A และนาย B ที่เป็นชาวคริสต์ กล่าวประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน และมีค่าไม่จริงและไม่เท็จ

ดังนั้นสำหรับคริปกี ประโยค (๗) ที่มีคำบรรยายว่า "ชาวคริสต์นทุกคนพูดเท็จ" จะเป็นประโยคที่มีลักษณะเป็นปฏิทรรศน์ และมีค่าไม่จริง และไม่เท็จ หรือไม่ ก็ขึ้นกับว่า ในสถานการณ์ที่มีการกล่าวประโยค (๗) ใครเป็นผู้กล่าว และชาวคริสต์นคนอื่น ๆ กล่าวประโยคที่มีค่าความจริงอย่างไร

ในกรณีที่ผู้กล่าวประโยค (๗) เป็นชาวคริสต์น คือ เอพิเมนิเดส และเขากล่าวเพียงประโยค (๗) เพียงประโยคเดียว ส่วนชาวคริสต์นคนอื่น ๆ ก็กล่าวแต่ประโยคที่มีค่าเท็จ ประโยค (๗) จะเป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน และเป็นปฏิทรรศน์ และจะมีค่าไม่จริงและไม่เท็จ เนื่องจากค่าความจริงของประโยค (๗) นอกจากจะขึ้นกับประโยคที่ชาวคริสต์นคนอื่น ๆ กล่าว ซึ่งมีค่าเท็จ เรายังต้องพิจารณาที่ประโยค (๗) เองด้วยว่ามีค่าอย่างไร แต่ (๗) เป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน และไม่สามารถมีค่าความจริงที่จริงหรือเท็จ ใดๆ ได้อย่างหนึ่งได้ เนื่องจากหาก (๗) จริง ชาวคริสต์นทุกคนจะต้องกล่าวประโยคที่มีค่าเท็จ แต่เมื่อเอพิเมนิเดส ก็เป็นชาวคริสต์น และกล่าว (๗) การที่ (๗) มีค่าจริงจะขัดแย้งกับคำบรรยายของประโยค (๗) เองที่ว่า "ชาวคริสต์นทุกคนพูดเท็จ"

อย่างไรก็ตาม หากอยู่ในสถานการณ์ที่เอพิเมนิเดส เป็นผู้กล่าว (๗) แต่ประโยคอื่นที่ชาวคริสต์นกล่าว มิได้มีเพียงประโยคที่มีค่าเท็จ คือ มีประโยคที่มีค่าจริง หรือ มีประโยคที่มีค่าไม่จริงและไม่เท็จ ประโยคที่มีค่าความจริงเหล่านี้ จะไปหักล้างกับคำบรรยายของประโยค (๗) และทำให้ประโยค (๗) มีค่าเท็จ ซึ่งอาจเป็นการมีค่าเท็จแบบมีพื้นฐาน หรือมีค่าเท็จแบบไม่มีพื้นฐาน ขึ้นกับว่าประโยคอื่นที่ชาวคริสต์นกล่าว เป็นประโยคที่มีพื้นฐานหรือไม่

ส่วนในกรณีที่ผู้กล่าวประโยค (๗) มิได้เป็นชาวคริสต์น คือ นายอภิสิทธิ์ ประโยค (๗) จะมิได้เป็นประโยคที่อยู่ในลักษณะปฏิทรรศน์ และสามารถมีค่าความจริงที่จริงหรือเท็จ ใดๆ ได้อย่างหนึ่งได้ แต่อาจเป็นประโยคที่มีพื้นฐาน หรือไม่มีพื้นฐาน ขึ้นกับว่าประโยคที่ชาวคริสต์นกล่าว เป็นประโยคที่มีพื้นฐานหรือไม่ และมีค่าความจริงอย่างไร

ในท้ายที่สุดนี้ ผู้เขียนคิดว่าหากยอมรับแบบคริปกี สิ่งที่น่าจะพิจารณาต่อไป คือ หากอยู่ในสถานการณ์หนึ่ง และพบกับประโยคที่มีคำบรรยายเกี่ยวกับตัวเองว่ามีค่าไม่จริงและไม่เท็จ เราจะกำหนดค่าความจริงให้กับประโยคนั้นอย่างไร กล่าวคือ

หากเราอยู่ในสถานการณ์ในห้องประชุม 1 และบนกระดานในห้องประชุมนี้มีประโยค (ฮ) เพียงประโยคเดียวเขียนอยู่ คือ

(ฮ) : ประโยคที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 1 มีค่าไม่จริงและไม่เท็จ

หากพิจารณาแบบคริปกี ประโยค (ฮ) เป็นประโยคที่ไม่มีพื้นฐาน เนื่องจากไม่สามารถถอดภาคแสดงของค่าความจริงซึ่งเป็นค่าไม่จริงและไม่เท็จออกได้ และเราไม่สามารถกำหนดค่าความจริง ใดๆ ได้อย่างหนึ่งให้กับประโยคนี้นี้ได้ ดังจะแสดงให้เห็นได้ คือ

หากประโยค (ฮ) มีค่าจริง ประโยค (ฮ) ซึ่งเป็นประโยคเดียวที่เขียนอยู่บนกระดานในห้องประชุม 1 จะมีลักษณะที่เป็นไปตามคำบรรยาย คือ มีค่าไม่จริงและไม่เท็จ

หากประโยค (ฮ) มีค่าเท็จ นั่นก็เท่ากับว่าเราต้องปฏิเสธค่าไม่จริงและไม่เท็จภายในประโยค (ฮ) แต่สำหรับตรรกศาสตร์ที่มีค่าความจริง 3 ค่าแบบคาลินน์ ซึ่งคริปก็ใช้ การนิเสธค่าไม่จริงและไม่เท็จ หรือค่า "กำหนดไม่ได้" (Undefined หรือค่า U) ก็ยังคงทำให้ได้ค่าที่ 3 ค่าเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ดังนั้นหากประโยค (ฮ) มีค่าเท็จ ประโยค (ฮ) ก็จะมีลักษณะที่เป็นไปตามคำบรรยายเช่นเดิม คือ มีค่าไม่จริงและไม่เท็จ

หากประโยค (ฮ) มีค่าไม่จริงและไม่เท็จ ประโยค (ฮ) จะมีค่าความจริงที่สอดคล้องกับคำบรรยายของตัวประโยคเอง และประโยค (ฮ) จะมีค่าจริง แต่หากประโยค (ฮ) มีค่าจริง เราก็จะวนกลับที่เดิม คือ เมื่อประโยค (ฮ) มีค่าจริง ประโยค (ฮ) จะมีลักษณะที่เป็นไปตามคำบรรยาย คือ มีค่าไม่จริงและไม่เท็จ